

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 22Co/138/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8216206146
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kandriková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8216206146.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Kandrikovej a členov senátu JUDr. Petra Straku a JUDr. Michala Boroňa v spore žalobcu: BENCONT COLLECTION, a.s., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 47 967 692, právne zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Veronika Kubriková, PhD., s.r.o., IČO: 50 361 368, Martinčekova 13, 821 01 Bratislava, proti žalovanému: R. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XXX, XXX XX J., v konaní o zaplatenie 1986,99 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č. k. 7Csp/132/2016-69 zo dňa 22.05.2018 jednohlasne takto

rozhodol:

I. Potvrďuje sa rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku o trovách konania.

II. Náhrada trov odvolacieho konania sa stranám sporu nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Bardejov (ďalej len ako súd prvej inštancie) rozhodol takto, cit.:

„Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 1.826,42 Eur s kapitalizovaným úrokom z omeškania vo výške 152,52 Eur a úrokom z omeškania vo výške 5,25 % ročne za obdobie od 10.11.2016 do zaplatenia, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

Žalobcovi p r i z n á v a voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 84 %, o výške ktorého rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil podľa § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1,5 a 6, § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, § 261 ods. 6, 497, § 502 ods. 1 a § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka, § 1 ods. 2, § 9 ods. 2, § 11 ods. 1 a § 19 ods. 1 a 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej len ZoSÚ).

3. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že právny predchodca žalobcu, Poštová banka, a.s. poskytol žalovanému úver vo výške 2.000 eur, a to na základe úverovej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 06.08.2013. Mal za nesporné, a to vzhľadom na povahu účastníkov tejto zmluvy, že predmetný zmluvný vzťah je vzťahom spotrebiteľským. Spotrebiteľské právo má prednosť a to bez ohľadu na argumentáciu žalobcu o zákaze spätnej účinnosti znenia poslednej vety § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.04.2015. Keďže

predmetnú úverovú zmluvu je potrebné posúdiť i podľa ZoSÚ, súd prvej inštalácie skúmal, či uvedená zmluva má všetky obligatórne náležitosti vyžadované zákonom o spotrebiteľských úveroch. V súlade s ustanovením § 9 odsek 2 písmeno j) ZoSÚ, je podstatnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere uvedenie celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť. V danom prípade však v zmluve je uvedená iba celková výška nákladov v sume 1.878,44 eura s tým, že pod náležitosťami zmluvy v rámci tabuľkového prehľadu je drobným písmom uvedené, že celkovú čiastku úveru predstavuje súčet výšky úveru a celkových nákladov spojených s úverom. Takúto formuláciu nepovažoval súd prvej inštalácie za dostatočnú, pretože pod uvedením celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť je treba rozumieť číselné vyjadrenie celkovej výšky spotrebiteľského úveru a nie odkaz na to, čo predstavuje celkovú čiastku úveru. Navyše údaj vyplývajúci zo zmluvy po súčte sumy 2.000 eura a sumy 1.878,44 eura je vyjadrený v neprospech spotrebiteľa, keďže z hľadiska transparentnosti ho uvádza do omylu ohľadom výhodnosti úveru, o nižšej reálnej celkovej čiastke, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, pretože súčin počtu splátok (72) a výšky anuitnej splátky (57,29 eura) je vo vyššej výške (4.124,88 eura) ako súčet výšky úveru 2.000 eura a celkových nákladov vo výške 1.878,44 eura ako je reálne uvedené v zmluve. Zároveň ani matematický súčin počtu splátok vyjmúc zo splátky poplatok za poistenie úveru v sume 3,29 eura (3.888 eur) nezodpovedá súčtu v zmluve uvádzanej výšky úveru a celkových nákladov spotrebiteľa (3.878,44 eura), čo súd prvej inštalácie viedlo k záveru, že zo zmluvy možno dospieť k nesprávnej celkovej sume, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, čo je voči spotrebiteľovi klamlivé a v spojení so skutočnosťou, že táto suma nie je v zmluve transparentne vyjadrená aj k záveru o nedostatku náležitosti zmluvy podľa § 9 odsek 2 písmeno j) ZoSÚ. Vzhľadom na uvedené je následkom bezúčinnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru. Súd prvej inštalácie ďalej konštatoval, že žalobca pri výpočte RPMN do splátky nezahrnul sumu poistného vo výške 3,29 eura. V predmetnej zmluve je uvedená výška RPMN 27,42 %. Pri vynásobení mesačných splátok v počte 72 a výšky mesačnej splátky 57,29 eura predstavuje RPMN 30,50 %. Pokiaľ chcel právny predchodca žalobcu poistné oddeliť od celkovej sumy úveru s poukazom na to, že ide o poistenie dobrovoľné, vo vzťahu k sume mesačných splátok ho mal uvádzať osobitne, pretože potom dochádza k zneisteniu spotrebiteľa, čo všetko je v splátke zahrnuté. Súd prvej inštalácie uviedol, že v predmetnej zmluve chýba aj ďalšia povinná náležitosť v zmysle § 9 ods. 2 písm. j) ZoSÚ a to uvedenie všetkých predpokladov použitých pre výpočet RPMN. Podľa názoru súdu prvej inštalácie nepostačuje, ak je v zmluve uvedená len hodnota RPMN, keď zákon výslovne uvádza, že v zmluve o spotrebiteľskom úvere je potrebné uviesť aj všetky predpoklady použité na výpočet RPMN. Napokon v zmluve uvádzaná priemerná RPMN sa vzťahuje na nezabezpečené úvery, pričom v danom prípade žalobca poskytol úver zabezpečený dohodou o zrážkach zo mzdy a preto správne mal právny predchodca žalobcu v zmluve uviesť priemernú RPMN vo výške 23,52 % a nie 19,47 %, preto zmluva nespĺňa ani obligatórnu náležitosť v zmysle § 9 ods. 2 písm. y) ZoSÚ. Pre úplnosť poznamenal, že dôvodom na zamietnutie časti žaloby pokiaľ ide o žalobcom požadovaný úrok je navyše i neplatnosť, ktorá je daná v týchto častiach zmluvy ich zrejším rozporom s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 OZ, § 39 OZ) s poukazom na ich výšku uvedenú v Zmluve (úrok vo výške 24,50 % ročne), ktorá odôvodňuje záver, že výška tejto odplaty za poskytnuté finančné prostriedky neprimerane prevyšuje odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch v rozhodnom období známeho súdu prvej inštalácie z jeho činnosti, osobitne uplatňovanými bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek (v mesiaci február 2012 bola priemerná úroková sadzba za obdobné úvery vo výške 14,54 % ročne).

4. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštalácie rozhodla podľa § 255 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP). Žalobca mal v konaní o zaplatenie sumy 1.986,99 eura s príslušenstvom úspech v rozsahu sumy 1.826,42 eura, čo v percentuálnom vyjadrení predstavuje úspech žalobcu v rozsahu 92 % a neúspech v časti o zaplatenie sumy 160,57 eura, čo predstavuje 8 % a ide tak o úspech žalovaného. Po odpočítaní úspechu žalovaného od úspechu žalobcu vznikol žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 84 %, preto mu v tomto rozsahu súd prvej inštalácie priznal nárok na náhradu trov konania.

5. Žalobca podal v zákonom stanovenej lehote proti rozsudku súdu prvej inštalácie v rozsahu zamietnutej časti odvolanie, a žiadal, aby rozhodnutie v napadnutej časti zrušil a vrátil vec súdu prvej inštalácie na ďalšie konanie alebo eventuálne zmenil napadnuté rozhodnutie, tak že vyhovie žalobe v celom rozsahu. Zároveň si uplatnil nárok proti žalovanému na náhradu trov konania vrátane trov právneho zastúpenia. Odvolanie podal proti rozhodnutiu v časti, v ktorej súd prvej inštalácie zamietol žalobu, z dôvodu uvedeného v § 365 ods.1 písm. a), b), d), e), f), g) a h) CSP. Uviedol, že súd prvej inštalácie svojím postupom znemožnil účasť žalobcu na konaní a bez toho, aby žalobcu oboznámil o výsledku

posúdenia prejudiciálnej otázky o možnej bezúročnosti a bezpoplatkovosti zmluvy o úvere, a tým sa nemal podľa názoru odvolateľa žalobca (odvolateľ) možnosť brániť. Ďalej odvolateľ uvádza, že súd prvej inštancie nevyzval žalobcu na vyjadrenie sa k otázke určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti a nepostupoval podľa § 129 CSP, a teda mal súd prvej inštancie vyzvať žalobcu aj na odstránenia vady podania vo veci samej, ktorá nebráni pokračovaniu v konaní, ak je to účelné pre ďalší priebeh konania. Odvolateľ namietal aj skutočnosť, že súd prvej inštancie nevyzval žalobcu ani podľa § 157 CSP, aby sa vyjadril k predbežnému právnomu posúdeniu veci o vyhlásení bezúročnosti a bezpoplatkovosti zmluvy o úvere, za účelom rýchleho a hospodárneho konania. Súd prvej inštancie mal podľa odvolateľa vytýčiť termín predbežného prejednanie sporu podľa § 168 CSP, ktorého účelom je zabráneniu tzv. prekvapivých rozhodnutí, akým napadnuté rozhodnutie nesporné je. Odvolateľ podotkol, že údaj o výške poskytnutého úveru ako aj celkovej výške nákladov zmluva o úvere obsahuje, pričom takýto výklad súdu prvej inštancie je, podľa právneho názoru žalobcu, šikanóznym uplatňovaním práva a prílišným formalizmom. S poukazom na rozhodnutie SD EÚ C-42/15 samotné číselné neuvedenie celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, nemožno sankcionovať bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou zmluvy o úvere, nakoľko je celková čiastka úveru jednoznačne identifikovateľná banálnym matematickým výpočtom. Odvolateľ nesúhlasí s výkladom súdu prvej inštancie o absencii predpokladov výpočtu RPMN, pretože podľa názoru odvolateľa boli v zmluve obsiahnuté všetky údaje na výpočet RPMN. Odvolateľ sa taktiež nestotožňuje s tým, že by bol v zmluve o úvere uvedený nesprávny údaj o celkovej výške nákladov a výška RPMN je vypočítaná nesprávne. S poukazom na § 2 písm. g) ZoSÚ uviedol, že poplatky za nepovinné poistenie úveru sa nezapočítavajú do celkových nákladov úveru. Preto na základe uvedených skutočností uviedol, že celková výška RPMN bola vypočítaná správne, a preto súd prvej inštancie nesprávne rozhodol, keď z toho dôvodu považoval zmluvu za bezúročnú a bezpoplatkovú. Odvolateľ s poukazom na Vyhlášku Ministerstva financií SR č. 289/2010 Z. z. ako aj v zmysle Opatrenia NBS č. 9/2016 uviedol, že súd prvej inštancie uvádza nesprávne, že sa na predmetný úver vzťahuje priemerná výška RPMN bánk použitá pri zabezpečených spotrebiteľských úveroch. Odvolateľ, tiež nesúhlasil s názorom súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby z dôvodu zrejmeho rozporu s dobrými mravmi vo vzťahu k požadovanému úroku zo strany žalobcu. Dohodnutými úrokmi banka kompenzuje aj okrem iného riziko, ktoré na seba berie a zároveň uvádza, že v čase uzavretia zmluvy nebola výška úrokov nijako limitovaná. Zároveň odvolateľ dodáva, že pri vychádzaní z Nariadenia vlády 87/1995 (hoci vtedy účinné nebolo) nemožno považovať, na základe kritérií uvedených v tomto nariadení, úroky vo výške 24,5% za neprimerane vysoké a v rozpore s dobrými mravmi. Odvolateľ zastáva názor, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie je nepreskúmateľné, keďže nespĺňa základné pravidlá argumentácie vyžadujúce sa v každom rozhodnutí súdu. Uvedeným postupom malo dôjsť postupom súdu prvej inštancie k porušeniu práva na súdnu ochranu čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, a tým aj k porušeniu práva na spravodlivý proces, z ktorého okrem iného vyplýva, že odôvodnenie rozhodnutia je aj zárukou toho, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny. Odvolateľ tiež uviedol, že ako vyplýva z judikatúry Najvyššieho súdu ČR, ochrana spotrebiteľa má svoje limity (NS ČR 23Cdo/1201/2009).

6. K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný, ktorý poukázal na svoju nepriaznivú majetkovú a sociálnu situáciu, ktorá ho viedla k neplneniu záväzku z úverovej zmluvy. Dodal však, že v súčasnej dobe je zamestnaný a chcel by daný záväzok ďalej plniť formou splátok vo výške 50 eur k 25-tému dňu v mesiaci.

7. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli súdu aj webovej stránke Krajského súdu v Prešove a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

8. Odvolací súd sa vo vzťahu k odvolacím námietkam žalobcu zaoberal najprv tým, či postupom súdu prvej inštancie nedošlo k takému nesprávnemu procesnému postupu, ktorý by znemožnil stranám uskutočňovať im patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (odvolací dôvod uvedený v ust. § 365 ods. 1 písm. b/ CSP).

9. Odvolateľ vzhliadal dôvod naplnenia odvolacieho dôvodu uvedeného v ust. § 365 ods. 1 písm. b) CSP v tom, že súd prvej inštancie ho nevyzval na vyjadrenie sa k otázke určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, teda nepostupoval podľa § 129 CSP. K tomu odvolací súd uvádza, že postup podľa § 129 CSP prichádza do úvahy vtedy, ak ide o podanie vo veci samej, z ktorého nie je zrejme,

čoho sa týka a čo sa ním sleduje, alebo ide o podanie neúplné, či nezrozumiteľné, takýto postup je odôvodnený iba za splnenia podmienky, že pre daný nedostatok žaloby nemožno v konaní pokračovať. V posudzovanej veci však žaloba netrpela takými nedostatkami, ktoré by bránili súdu prvej inštancie v konaní pokračovať, preto nebol daný dôvod na postup podľa § 129 CSP. Pokiaľ žalobca neuviedol dostatočné skutkové tvrdenia, či nepredložil dostatočné dôkazy, odôvodňujúce jeho žalobný nárok, môže sa to premietnuť jedine v neunesení dôkazného bremena a následnom zamietnutí žaloby, nie je však v dôvodnosti postupu podľa § 129 CSP. Možnosť vyjadriť sa k predbežnému právnomu posúdeniu veci rozhodne neodôvodňuje postup podľa § 129 CSP, ide o postup spadajúci pod ust. § 181 ods. 2 CSP.

10. Odvolací súd poukazuje na to, že inštitút predbežného prejednávania sporu upravený v ust. § 168 ods. 1 CSP je fakultatívnym inštitútom.

11. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie riadne a v úplnosti odôvodnil, je potrebné uviesť, že požiadavka na riadne, úplné odôvodnenie rozhodnutia predstavuje zásadu spravodlivého procesu, vyplýva to aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Judikatúra tohto súdu však nevyžaduje, aby na každý argument strany aj taký, ktorý nie je pre rozhodnutie významný, bola daná v odôvodnení rozhodnutia odpoveď. Špecifická odpoveď sa vyžaduje na taký argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúcim (Ruiz Torija c./ Španielsko z 09.12.1994, séria A, č. 303-A; Hiro Balani c./ Španielsko z 09.12.1994, séria A, č. 303-B).

12. Súd prvej inštancie vysvetlil, z akých dôvodov žalobe v časti nevyhovel, odôvodnenie jeho rozhodnutia zodpovedá kritériám odôvodnenia, ktoré sú upravené v § 220 ods. 2 CSP. Nie je možné konštatovať, že by rozhodovacím procesom došlo k odňatiu možnosti žalobcu konať pred súdom a k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces. Za odňatie možnosti konať pred súdom a za porušenie práva na spravodlivý súdny proces nie je možné považovať to, ak súd prvej inštancie neodôvodní svoje rozhodnutie podľa predstáv odvolateľa.

13. Vo vzťahu k odvolacej námietke o nesprávnom právnom posúdení odvolací súd uvádza.

14. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie správne zhodnotil, že uzatvorená Zmluva o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 06.08.2013 (ďalej len „Zmluva“) je zmluvou o spotrebiteľskom úvere vychádzajúcou z postavenia žalobcu ako veriteľa a žalovaného ako dlžníka zo zmluvy a že je namieste aplikovať ZoSÚ.

15. Súd prvej inštancie ustálil, že v predmetnej Zmluve nie je dostatočne jasne uvedená celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť. Zároveň poukázal na skutočnosť, že v predmetnej zmluve nie je uvedený správny údaj o celkovej čiastke, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť.

16. Z obsahu Zmluvy uzatvorenej medzi právnym predchodcom žalobcu - Poštová banka, a.s. a žalovaným (č. l. 46) má odvolací súd za preukázané, že výška úveru je 2.000 eur, výška mesačnej splátky 57,29 eura, počet splátok v mesiacoch 72, úroková sadzba 24,50 % p. a., RPMN banky 27,42 % p. a., priemerná RPMN na trhu 19,47 % p. a., celková výška nákladov 1.878,44 eura a poistenie v podobe základného súboru poistenia.

17. Za situácie, že spotrebiteľ uhradí veriteľom požadovaných 72 splátok vo výške 57,29 eura zaplatí celkovo 4.124,88 eura. Celkové náklady žalovaného tak predstavujú sumu 2.124,88 eura a nie 1.878,44 eura ako vyplýva zo Zmluvy. Z obsahu vyššie špecifikovanej Zmluvy, ktorá je súčasťou spisu, nijako nevyplývajú skutočnosti, na ktoré v odvolaní poukazuje žalobca, a to, že výška 72. splátky bola už 44,39 eura. Takéto tvrdenia nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní (t. j. Zmluva zo dňa 06.08.2013), a preto ich odvolací súd posúdil ako nedôvodné.

18. Konštrukcia, podsúvaná odvolateľom, o výške poslednej splátky, či neuvedenie dojednaného poistného následne do RPMN, je tak bez právneho významu, pretože tieto skutočnosti z hlavných parametrov úveru, uvedených v zmluve, jednoznačne nevyplývajú.

19. Žalobca v predmetnej Zmluve drobným písmom uviedol klauzulu s nasledovným textom: „Celkovú čiastku Úveru predstavuje súčet výšky úveru a celkových nákladov spojených s úverom.“, no ani uvedeným neodstránil neurčitost' a nejednoznačnosť uvedeného údaju v zmluve týkajúceho sa celkových nákladov dlžníka.

20. Z čl. 2 Zmluvy vyplýva, že žalovaný žiadal o poistenie schopnosti splácať úver výberom medzi základným súborom poistenia a komplexným súborom poistenia, a to vyznačením krížiku - základný súbor poistenia a splňa podmienky na vznik poistenia schopnosti splácať úver vo zvolenom súbore poistenia. V spodnej časti čl. 2 žiadosti o poskytnutie úveru je malým písmom naformulované, okrem iného, vyhlásenie klienta, že sa s týmito informáciami oboznámil, zvolené Poistenie si vybral slobodne, bez nátlaku a vyhovuje jeho potrebám a jeho finančnej situácii. Formuláciou textu žiadosti o poistenie a zakomponovaním naformulovaného vyhlásenia dlžníka malým písmom do ostatného textu, banka takouto formou skryla pre spotrebiteľa text, o ktorom je dôvodné sa domnievať, že ujde pozornosti spotrebiteľa a ktorým si banka v konečnom dôsledku ošetrila samotné uzatvorenie zmluvy o poistení. Žalovaný súčasne jedným podpisom na Zmluve o úvere podpísal aj tú časť zmluvy, ktorá sa týkala iného právneho úkonu (poistnej zmluvy) a ktorej podmienky sú ďalej uvedené v úverových podmienkach (čl. 11 Zmluvy). Takému konaniu nemožno priznať právnu ochranu poistenia schopnosti splácať úver vo formulári, ktorý banka použila a následné „vyhlásenie spotrebiteľa o slobodnom výbere poistenia, bez nátlaku,“ je nanúteným poistením žalovanému. Pokiaľ za takýchto okolností právny predchodca žalobcu so žalovaným uzavreli poistenie, mali byť náklady na poistenie zahrnuté do celkových nákladov spotrebiteľa, čo preukázateľne neboli, preto údaj o RPMN v poistnej zmluve nie je uvedený správne a je uvedený v neprospech žalovaného, pretože nezohľadňuje všetky náklady žalovaného. Výška mesačného poistného, ktoré bolo dohodnuté v Zmluve ako základný súbor poistenia, napriek tomu, že nebolo zahrnuté medzi celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom podľa § 2 písm. g) ZoSÚ, tak nepochybne navyšuje hodnotu celkových nákladov spotrebiteľského úveru a výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 4Co/259/2018 zo dňa 18.10.2018).

21. Uvedené konanie nemožno posúdiť inak ako nekalé, nakoľko žalobca ako veriteľ poskytol spotrebiteľovi nesprávne informácie o tom, aká bude hodnota jeho úveru.

22. „Za splnenie povinnosti uviesť údaj o celkovej čiastke, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, je možné považovať len prípad, kedy má spotrebiteľ jednoznačnú vedomosť o údajoch uvedených v ust. § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. v čase, kedy zmluvu na znak súhlasu podpisuje a vyjadruje vôľu byť ňou viazaný, ktorý údaj musí byť zrozumiteľný a bez pochybností poznateľný. Úverová zmluva je konsenzuálnym kontraktom a už pri uzavretí zmluvy v deň jej uzavretia, bez ohľadu na deň poskytnutia spotrebiteľského úveru, alebo akékoľvek ďalšie oznámenia (tiež o inej výške predposlednej, či poslednej splátky), musia byť dohodnuté určito a jednoznačne jej podstatné obsahové náležitosti. Bolo preto povinnosťou právneho predchodcu žalobcu v uzatvorenej zmluve jednoznačne a zrozumiteľne aj tento údaj uviesť a to v rámci hlavných parametrov úveru a tiež tak, aby nebol vo vnútornom rozpore s ďalšími parametrami úveru. Účelom úpravy spotrebiteľského práva, ktorým je zrozumiteľnosť pre spotrebiteľa a jeho ochrana ako slabšieho účastníka právneho vzťahu zodpovedá len taký výklad uvedeného ustanovenia, ktorý jasne a zrozumiteľne stanovuje (bez možnosti variabilných, či špekulatívnych interpretácií) aká je celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, pričom netreba ďalej zdôrazňovať, že táto musí byť vzájomne súladná s ostatnými hlavnými parametrami úveru zavedenými do zmluvy.

Pri posudzovaní spornej otázky je potrebné vziať na zreteľ, že v spotrebiteľskom vzťahu je dodávateľ vo fakticky výhodnejšom postavení, lebo má odbornú prevahu nad spotrebiteľom, ktorému svoje služby poskytuje. Preto treba od dodávateľa očakávať aj vyžadovať, že sa vo vzťahu k spotrebiteľovi bude správať vo všeobecnej polohe poctivo. Ak takto nepostupuje, spreneverí dôveru druhého účastníka zmluvného vzťahu v poctivosť svojho konania, a takémuto nepoctivému konaniu nemožno poskytnúť právnu ochranu. V praxi sa zásada poctivosti prejavuje aj tým, že text spotrebiteľskej zmluvy, zvlášť ak sa jedná o zmluvu formulárovú, má byť pre priemerného spotrebiteľa dostatočne čitateľný, prehľadný a logicky usporiadaný. Napr. zmluvné dojednanie musí mať dostatočnú veľkosť písma, nesmie byť vo výrazne menšej veľkosti, ako ďalší text, nesmie byť umiestnené v oddieloch, ktoré vzbudzujú dojem nepodstatného charakteru. Pri konštrukcii zmluvy a súvisiacich dokumentov je potrebné sa zaoberať tiež otázkou, či úmyslom dodávateľa skutočne bolo postupovať v zmysle zákona tak, aby priemerný spotrebiteľ v čase uzatvárania zmluvy mal vedomosť o všetkých podstatných parametroch úveru a mohol tak posúdiť svoju úverovú zaťaženosť, v súvislosti s čím je potrebné dodať, že nekalé obchodné praktiky sú zakázané /§ 7 zák. o ochrane spotrebiteľa./ (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 27Co/163/2018 zo dňa 27.09.2018).

23. Podľa ustálenej judikatúry systém ochrany zavedený smernicou 93/13 vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom bez toho, aby mohol vplývať na ich obsah (rozsudky z 27. júna 2000, Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, C-240/98 až C-244/98, Zb. s. I-4941, bod 25, ako aj z 26. októbra 2006, Mostaza Claro, C-168/05, Zb. s. I-10421, bod 25).

24. Vzhľadom na túto situáciu znevýhodneného postavenia článok 6 ods. 1 smernice 93/13 stanovuje, že nekalé podmienky nie sú pre spotrebiteľa záväzné. Ako vyplýva z judikatúry, ide o kogentné ustanovenie, ktoré smeruje k nahradeniu formálnej rovnováhy, ktorú zmluva nastoľuje medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, skutočnou rovnováhou, ktorá medzi nimi môže znovu zaviesť rovnosť (rozsudky Mostaza Claro, už citovaný, bod 36, a zo 4. júna 2009, Pannon GSM, C-243/08, Zb. s. I-4713, bod 25).

25. S cieľom zabezpečiť úroveň ochrany, ktorú chce smernica 93/13 dosiahnuť, Súdny dvor viackrát zdôraznil, že nerovný stav medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom môže byť kompenzovaný iba pozitívnym zásahom, vonkajším vo vzťahu k samotným účastníkom zmluvy (rozsudky Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, už citovaný, bod 27; Mostaza Claro, už citovaný, bod 26, ako aj zo 6. októbra 2009, Asturcom Telecomunicaciones, C-40/08, Zb. s. I-9579, bod 31).

26. Možnosť súdu skúmať aj bez návrhu nekalú povahu podmienky predstavuje prostriedok vhodný na dosiahnutie výsledku stanoveného v článku 6 smernice 93/13, teda zabránenie tomu, aby jednotlivý spotrebiteľ nebol viazaný nekalou podmienkou, a zároveň na dosiahnutie cieľa stanoveného v článku 7 tejto smernice, pretože takéto preskúmanie môže mať odradzujúci účinok smerujúci k ukončeniu používania nekalých podmienok v zmluvách uzavretých so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov (rozsudky z 21. novembra 2002, Cofidis, C-473/00, Zb. s. I-10875, bod 32, a Mostaza Claro, už citovaný, bod 27).

27. Táto možnosť priznaná súdu sa považuje za nevyhnutnú na zabezpečenie účinnej ochrany spotrebiteľa, najmä s ohľadom na nezanedbateľné nebezpečenstvo, že tento spotrebiteľ o svojich právach nevie, alebo má ťažkosti s ich uplatnením (rozsudky Cofidis, už citovaný, bod 33, ako aj Mostaza Claro, už citovaný, bod 28).

28. Ochrana, ktorú smernica priznáva spotrebiteľom, sa tak vzťahuje na prípady, v ktorých sa spotrebiteľ, ktorý s predajcom alebo dodávateľom uzavrel zmluvu obsahujúcu nekalú podmienku, zdrží namietania nekalej povahy tejto podmienky z dôvodu, že buď o svojich právach nevie, alebo preto, že je odradený od ich uplatňovania z dôvodov nákladov, ktoré by malo za následok súdne konanie (rozsudok Cofidis, už citovaný, bod 34)

29. V tejto súvislosti je vhodné spresniť, že článok 6 ods. 1 smernice má kogentnú povahu. Okrem toho treba zdôrazniť, že podľa judikatúry Súdneho dvora predmetná smernica ako celok predstavuje opatrenie nevyhnutné na splnenie poslania zvereneného Európskej únii a, najmä, na zvýšenie životnej úrovne a kvality života v celej únii (pozri rozsudky Mostaza Claro, už citovaný, bod 37, ako aj Asturcom Telecomunicaciones, už citovaný, bod 51).

30. Vzhľadom na povahu a význam všeobecného záujmu, na ktorom sa zakladá ochrana spotrebiteľov, ktorú smernica zabezpečuje, jej článok 6 musí byť považovaný za ustanovenie, ktoré je rovnocenné s vnútroštátnymi pravidlami, ktoré v rámci vnútroštátneho právneho poriadku majú právnu silu noriem verejného poriadku (rozsudok Asturcom Telecomunicaciones, už citovaný, bod 52).

31. Princíp ochrany spotrebiteľa vyžaduje transparentnosť zmluvných dojednaní, ktoré sú spotrebiteľovi dodávateľom predkladané k podpisu. Z nich musí byť zrejmé, aké bude finálne finančné zaťaženie príjemcu úveru, lebo len takto informovaný spotrebiteľ môže urobiť spoľahlivú komparáciu na trhu dostupných a ponúkaných úverov bez toho, aby neskôr zistil, že vychádzal zo zámerne skreslených informácií. Problém ochrany spotrebiteľa nespočíva v zákaze obchodných podmienok, ale v možnosti sa s nimi riadne oboznámiť v ich zreteľnom označení, formulácii a možnosti ich po zrelej úvahe akceptovať alebo odmietnuť.

32. Podľa odvolacieho súdu, nie je ničím výnimočným vysledovať, že súdne konania v rôznych podobách sa stávajú priestorom na sofistikované právne konštrukcie, ktorými sa sleduje obohatenie sa na úkor iného a kým osoba konajúca s takýmto zlým úmyslom vyzerá ako odborne zdatný subjekt, tak obeť takéhoto konania odborne slabý a neskúsený spotrebiteľ je vo výsledku osobou nezodpovednou. Zmysel a cieľ súdneho konania a výkonu spravodlivosti ekvity sa pri nadmerne formalistickom prístupe úplne vytráca. Za všetko hovorí výsledok takéhoto procesu, podľa ktorého je evidentne spotrebiteľ zviazaný na plnenia z nečestných zmluvných podmienok v násobkoch k výške úveru.

33. Súd by mal mať na zreteli základný účel konania - poskytnutie spravodlivej ochrany subjektívnym právam účastníkov (porov. spravodlivosť nad formálne znenie zákona, správa prezidenta SR o stave republiky z 18. 06. 2015). Ústavné články o súdnej ochrane čl. 46 a nasl., čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd spolu s občianskym súdnym poriadkom predstavujú všeobecné požiadavky spravodlivého procesu. Vzťah práva a spravodlivosti načrtnol Český Ústavný, súd keď v jednom zo svojich nálezov uviedol: „súd musí nielen rešpektovať právo, ale jeho výklad a aplikácia musí smerovať k spravodlivému výsledku. Právo musí byť predovšetkým nástrojom spravodlivosti, nielen súborom právnych predpisov, ktoré sú mechanicky a formalisticky aplikované bez ohľadu na zmysel a účel toho, ktorého záujmu chráneného príslušnou normou“ (porovnaj nález Ústavního soudu ČR sp. zn. II.ÚS 222/07).

34. Z dôvodu existujúceho nebezpečenstva, že priemerne obozretný spotrebiteľ to nedokáže, je práve zo strany súdneho dvora judikovaná nevyhnutnosť ex officio súdnej kontroly. Je síce pravdou, že SD EÚ zvýšil nároky na spotrebiteľov a na ich aktivitu (porov. rozsudok C-34/13 Kušionová), ale vo vzťahu k tomu, aby sa snažili a urobili viac pre to, aby sa vec dostala pred súd.

35. Pokiaľ však už má vec sudca tzv. „na stole“ a preskúmava vec, tak podľa názoru odvolacieho súdu je povinný ex officio reagovať na nečestné konanie veriteľa a nečestné zmluvné podmienky a naplniť tak článok 6 Smernice.

36. So zreteľom na všetky vyššie uvedené skutočnosti má odvolací súd za to, že v prípade Zmluvy, ktorá je predmetom tohto sporu, existujú dôvodné pochybnosti o správnosti údajov uvedených v zmluve, najmä o výške úrokovej sadzby a výške RPMN, nakoľko je tu nezanedbateľné riziko, že žalobca pri určovaní úrokovej sadzby a výšky RPMN vychádzal z celkovej sumy nákladov dlžníka, vo výške 1.878,44 eura a nie zo sumy, ktorú žalovaný za poskytnutý úver aj skutočne zaplatí, a to sumu 2.124,88 eura. Vzhľadom na tieto skutočnosti vyvstávajú pochybnosti o správnosti výšky RPMN a výšky úrokovej sadzby uvedených v Zmluve.

37. Nedôvodne v tomto smere sa žalobca odvoláva na rozsudok Súdného dvora z 09.11.2016 pod sp. zn. C/42/2016, týkajúci sa výkladu niektorých článkov Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.04.2008, keďže práve tento výklad nasvedčuje v prospech záveru, že zákonné náležitosti zmluvy o úvere (teda jeho hlavné parametre) majú byť uvedené v zmluve tak, aby nebolo možné spochybniť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku, z čoho teda vyplýva, že aj celková čiastka úveru, ako zákonom vyžadovaný údaj, musí byť zo zmluvy jednoznačne identifikovaná zrozumiteľným, vnútorne nerozporným spôsobom.

38. Podľa § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka platí, že v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

39. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov z dôvodu absencie predpokladov potrebných na výpočet RPMN. Pri výpočte RPMN sa vychádza aj z údajov § 9 odsek 2 písm. k/ ZoSÚ. K údajom o RPMN odvolací súd zdôrazňuje, že ide o jeden z najdôležitejších údajov pre spotrebiteľa, pretože zohľadňuje všetky náklady, ktoré musí spotrebiteľ za úver uhradiť, a preto je najlepším indikátorom posúdenia výhodnosti či nevýhodnosti úveru. Pri údajoch o RPMN sa musia uviesť všetky predpoklady použité na jeho výpočet, teda nestačí len uvedenie jeho výšky.

40. Odvolací súd má za to, že v úverovej zmluve nie sú uvedené všetky predpoklady potrebné na výpočet RPMN. Odvolací súd zastáva názor, že týmito predpokladmi je uvedenie výšky úveru, výšky splátky, jej intervalu, počtu splátok, uvedenie výšky úrokov, nákladov na poistenie a prípadných poplatkov. Je nepochybné, že v predmetnej úverovej zmluve tento údaj chýba, nie je uvedené aké predpoklady boli

použitie pre výpočet RPMN, a preto už len z tohto dôvodu je potrebné považovať úver za bezúročný a bez poplatkov.

41. Tento údaj v iných dokladoch by súd akceptoval len v prípade, ak by dlžník na túto skutočnosť bol upozornený priamo v zmluve odkazom na príslušnú listinu. V zmluve však žiadny takýto odkaz nie je, a teda v tomto smere neunesol dôkazné bremeno. Takýto záver odvolací súd považuje za vecne správny a súladný s ust. § 9 ods. 2 písm. j) ZoSÚ.

42. Z týchto dôvodov je podľa odvolacieho súdu plne legitímny záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru poskytnutého žalovanému, a to v súlade s ust. § 11 ods. 1 písm. b) ZoSÚ v zmysle ktorého poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y). Odvolací súd podotýka, že pre záver o bezúročnosti úveru, postačuje aj absencia čo i len jednej z obligatórných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

43. Čo sa týka námietky žalobcu o neprimeranosti a nevyváženosti poskytnutia ochrany spotrebiteľovi, odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 16.01.2013, sp. zn. 6MCdo/9/2012, podľa ktorého kým rešpektovanie princípu „neznaosť zákona neospravedlňuje“ v spotrebiteľských právnych vzťahoch zo strany dodávateľa (poskytovateľa, podnikateľa) je potrebné vyžadovať v najvyššej možnej miere, jeho uplatnenie v neprospech spotrebiteľa bude prichádzať do úvahy len výnimočne, ak to budú odôvodňovať konkrétne okolnosti prípadu. Aj v prípade tohto princípu totiž platí, že v konkrétnych súvislostiach ustupuje na strane spotrebiteľa dôležitejšiemu princípu, ktorým je „princíp ochrany spotrebiteľa“. Vychádzajúc z povahy spotrebiteľských právnych vzťahov, realite praktického života odporuje požiadavka na podrobnú (až detailnú) znalosť právnych predpisov zo strany spotrebiteľa. Preto neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti, mu nemôže byť na ujmu.

44. Žalovaný vo svojom vyjadrení zo dňa 20.07.2018 žiadal súd, aby mohol splácať dlh formou mesačných splátok vo výške 50 eur k 25-tému dňu v mesiaci. Odvolací súd k tomu uvádza, že výrok rozsudku, ktorým bola uložená žalovanému povinnosť zaplatiť dlžnú sumu 1.826,42 eura s príslušenstvom už nadobudol právoplatnosť, a preto odvolací súd nebol oprávnený ho zmeniť, tak ako to žiada žalovaný.

45. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti, ako aj v súvisiacom výroku o trovách konania ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil prihliadajúc aj na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS 78/05).

46. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že žalovaný bol úspešný, no v priebehu odvolacieho konania mu žiadne preukázateľné trovy nevznikli a žalobcovi ako procesne neúspešnej strane nárok na náhradu trov odvolacieho konania nevznikol. Odvolací súd vychádzal z čl. 17 Základných princípov CSP zakotvujúceho procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho konania.

47. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).
Dovolať musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).
V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).